

Les agrupacions de defensa vegetal i l'assessorament tècnic en conreus herbacis extensius

set. 29, 2022 |

A Catalunya actualment hi ha 118 Agrupacions de Defensa Vegetal (ADV), amb una plantilla de 180 tècnics/que ofereixen assessorament tècnic a 22.322 agricultors i cobreixen una superfície de 207.147 ha en diferents cultius. Estan distribuïdes a la majoria de comarques catalanes i constitueixen una xarxa d'assessorament tècnic bàsic per desenvolupar els programes d'actuació a sanitat vegetal. El seu objectiu principal és la lluita col·lectiva contra plagues, malalties i males herbes dels cultius, però també la prevenció i el control mitjançant l'ús racional i sostenible de productes fitosanitaris, així com implementar els principis de Gestió Integrada de Plagues (GIP). Algunes d'aquestes ADVs ofereixen servei d'assessorament en producció ecològica de conreus herbacis extensius.

Què és una ADV?

Una ADV és una associació sense ànim de lucre que agrupa persones agricultores i que té com a objecte lluitar de manera col·lectiva contra les plagues dels vegetals, d'acord amb els principis de gestió integrada de plagues i la utilització racional dels productes fitosanitaris i altres mitjans de defensa fitosanitària. Ho fan mitjançant l'establiment d'un programa d'actuació i la contractació de personal tècnic assessor en Gestió Integrada de Plagues.

Constitueixen un teixit que permet mantenir un estat d'alerta i vigilància constant sobre el territori. La detecció ràpida de l'aparició de noves plagues, malalties o males herbes o la detecció precoç de canvis en el seu comportament, representa un avantatge essencial per prevenir, controlar o eradicar aquests organismes.

Des de 1983 fins avui s'han creat un total de 240 ADVs, de les quals, 118 estan en actiu; la seva presència és més acusada a comarques amb agricultura intensiva o d'elevada demanda tecnològica. De forma global les ADVs ofereixen assessorament al 28% del total de la superfície dels cultius declarats a la Declaració Única Agrària (DUN) i un 45% del total dels declarants, la qual cosa representa una xarxa tècnica molt potent que ofereix una gran

capacitat de acció i els fa ser referent.

31 ADVs realitzen assessorament en conreus extensius, tot i que només 5 estan especialitzades exclusivament en extensius com els cereals, industrials i farratgeres. Una tercera part d'aquestes 31 ADV **també ofereixen assessorament tècnic en producció ecològica**, ja que disposen d'alguns socis que són agricultors ecològics i d'altres que es plantegen fer la conversió a la producció ecològica.

La superfície de cereals i lleguminoses de gra ecològics ha augmentat a Catalunya des de l'any 2007 fins a superar les 8.900 ha l'any 2021, gairebé el doble de la que hi havia fa 8 anys. Malgrat això, el percentatge de superfície que es conrea ecològicament és encara baix (2,4% l'any 2020). De la mateixa manera, la superfície catalana de cereals i lleguminoses de gra ecològics representa només el 3,3% de la superfície espanyola, un percentatge més baix que en altres sectors. Els principals conreus d'aquest sector són l'ordi (30%), el blat (29%) i la civada (24%) (Veure **Observatori de l'agricultura i l'alimentació ecològiques (2000-2021)**).

Les ADVs col·laboren activament amb el Servei de Sanitat Vegetal del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (DACC) en el desenvolupament de campanyes de lluita col·lectiva, en l'execució del programa anual de vigilància de plagues i ofereixen suport a les 7 estacions d'avisos fitosanitaris de què disposa actualment l'esmentat servei

El DACC, a través de la Direcció general d'agricultura i Ramaderia, fomenta les actuacions de les ADV a través d'una subvenció de 2.000.000 euros anuals. S'estableix una subvenció base per persona tècnica contractada per a les actuacions d'assessorament a GIP i sobre aquesta base, es poden afegir complements per altres actuacions, com ara la participació en xarxes de vigilància i prospeccions o la realització d'assajos.

Finalitat de les es ADVs

Actualment les ADVs estan regulades pel Decret 61/2015, de 28 d'abril, *sobre els productors i operadors de mitjans de defensa fitosanitària de Catalunya i les agrupacions de defensa vegetal*. Segons aquest Decret, les finalitats de les ADV són:

- Lluitar de forma col·lectiva contra els agents nocius de els vegetals col·laborant amb el departament competent,
- Aplicar les tècniques de Gestió Integrada de Plagues,
- Promoure la utilització de mètodes alternatius a la lluita química en la lluita contra les plagues dels vegetals i
- Promoure l'ús sostenible dels productes fitosanitaris a les explotacions dels seus

associats.

Els membres d'una ADV han de ser assessorats, com a mínim, per una persona tècnica assessora en gestió integrada de plagues, reconeguda i inscrita al registre oficial del Servei de Sanitat Vegetal.

Amb la publicació de la Directiva 2009/128/CE del Consell, de 21 d'octubre de 2009, per la qual s'estableix el marc de l'actuació comunitària per aconseguir un ús sostenible dels plaguicides, i la seva transposició al Reial decret 1311/ 2012, del 14 de setembre, modificat pel Reial Decret 555/2019, del 27 de setembre, aquestes entitats adquireixen especial rellevància i es converteixen en un element clau per implementar els principis de Gestió Integrada de Plagues. Aquesta directiva es preveu quedarà derogada al 2023 i serà substituïda per un Reglament europeu que reforçarà l'obligatorietat de disposar d'assessorament en GIP, d'utilitzar sistemes alternatius a la lluita química i mantenir per part de l'agricultor registre o quadern electrònic. Aquesta nova proposta de reglament desplega les directrius del pacte verd europeu o *Green Deal* i les estratègies que el desenvolupen: "De la Granja a la taula" i "Biodiversitat 2030" Aquest fet situa les ADVs en un lloc privilegiat per ajudar el pagès a implementar els nous reptes mediambientals que difícilment podran aconseguir-se sense un bon assessorament.

Actualment, **no tots els cultius estan obligats a Espanya a disposar d'assessor a GIP; aquests és el cas dels cereals, farratgeres i cultius industrials, tot i que a la llarga molt probablement ho acabaran sent, com tampoc és obligatori disposar d'assessor en GIP en cas de producció agrària ecològica.**

A la Taula següent es mostra la superfície de cultius assessorada per ADVs i el % en relació amb la Declaració de Cultius (DUN), la qual representa prop del 28 %, tot i que en conreus extensius aquest percentatge és força inferior.

Cultiu	Superfície cultius ADVs 2020 (ha)	Superfície cultius DUN 2020 (ha)	Percentatge Assessorat per ADV
Olivera	45660,68	86426,00	52,83
Vinya	38096,82	55853,00	68,21
Cereals	32268,30	326084,00	9,90
Cultius industrials	618,82	15312,37	4,04
Farratges	7524,36	87529,00	8,60
Fruiters	29280,21	41208,00	71,05
Fruïta seca	23154,12	49437,00	46,84
Arròs	21684,37	20826,00	100,00
Cítrics	2366,64	7041,00	33,61
Hortalisses	1952,11	5633,00	34,65
Ornamentals	425,65	*	
Vivers	1309,58	*	
Forestals	800,21	*	
Guaret	2005,61	36517,00	5,49
Total	207147,4751	731866,3676	27,96 (*)
(*) sense forestals, vivers i ornamentals			

Podeu consultar la relació d'ADV's (Veure: [Distribució de les entitats a Catalunya](#).
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ([gencat.cat](#)) incloent les que disposin d'algun soci ecològic i la superfície assessorada per cultius.

Transferència tecnològica

Una de les finalitats de les ADV és promoure la utilització de mètodes alternatius a la lluita química en les explotacions dels seus associats, com en el cas de mètodes biotecnològics i de control biològic, els quals requereixen formació i coneixements adequats per a la seva correcta implementació. La transferència d'aquests sistemes al pagès es realitza sota la supervisió del personal tècnic de les ADV's en col·laboració amb els tècnics dels Serveis de Sanitat Vegetal del DACC, entitats científiques com Universitats, centres de recerca (IRTA) i empreses del sector fitosanitari o biotecnològiques.

Les ADV's, en col·laboració amb el Servei de Sanitat Vegetal i/o centres de recerca, realitzen assajos i experiments que suposen la punta de llança per oferir solucions pràctiques als agricultors. Per fer aquests assajos l'administració ofereix subvencions de forma directa o a través de grups operatius.

Assaigs en conreus extensius

Alguns dels temes més rellevants assajats per les ADV's en conreus extensius són:

- el control integrat de les males herbes i les experiències en desherbatge mecànic
- les micotoxines
- el control d'aranya roja *Tetranychus urticae* Koch.
- les virosis i els seus vectors,
- les malalties fúngiques com el rovell groc en cereals d'hivern, o l'eruga verda en alfals

En la majoria d'aquests estudis i assaigs participen més d'una ADV. Com a exemple, en l'assaig de la dinàmica poblacional de la eruga verda (*Hypera postica*) i de l'apion (*Holotrichapion pisi*) en alfals i efecte de la pre-sega en parada hivernal Han participat 7 ADV's, aconseguint una reducció important de la plaga i consegüentment del nombre de tractaments amb productes fitosanitaris químics.

En cas que estigueu interessats en formar d'una ADV podeu dirigir-vos als Serveis Territorials a la secció d'Agricultura i Sanitat vegetal corresponent o al Servei de Sanitat Vegetal del DACC. (**Suport tècnic a les ADV**)

AUTORS

TEODORA TORNOS

Responsable d'Agrupacions de Defensa
Vegetal del DACC

NÚRIA ARMENGOL

Unitat Producció Ecològica DARP